

SLAVJANKA.

od Xa.

U Zagrebu 1848.
Tiskom Franje Župana.

I.

Sveta goro sveta, ¹⁾
Ti samoće stanu!
Ponos Maćedonie,
Drugi Vetikanu!

Mnogo si ti znoja
I blaga popila
S kim te je slavjanska
Pobožnost hranila.

Slavjan te posveti,
Slavjan te ukrasi;
A ti jedna hoćeš
Sada gèrčka da si.

Sěti se, o goro!
Dušana i Save,
Pa sad kèrstom vodi
Slavjanske zastave.

II.

Dodono! Dodono!
Hram Arbanie sveti,
Kamo cèrna tica
Tebanska doleti.

Tica golubica,
U toj tici vila,
Koja sobom nilsku
Mudrost je donila. ²⁾

Sad već neima vile
Nit mudrosti vira,
Divjač hrani silnog
Pašu i vezira.

Dodono, ti zovi
Slavjansku sad vilu ³⁾
Da ti poda knjigu,
Da satare silu.

III.

1a [Cèrna Goro cèrna,
Tverdjo vèkovita,]
Pred kom izginuše
Vojske divjih Skita'?

Gole tvoje stěne,
I goli junaci,
Slavjanske su slave
Najsvětlii traci.

1b [Jedina si jošte
Slavjanska sloboda,
Čim su druge pale
Neslogom svog roda.

Goro! ti osvoji
Duh sadašnjeg vèka
Pa ćeš biti slavska
Medina i Meka.]

IV.

Balkane! Balkane!
Jezgro Bulgarie,
Gdè slavjanska carstva
Ustaše najprie.

Stražo ti Bizanta,
Grobe gèrčke dike,
Perzjanskog smionstva,
Rimske lovorike.

Ti sad mirno gledaš
Sina svog nevolje,
Kog i Gèrk i Turčin
I Škipetar kolje.

Zašto mu ne podaš
Barem svoje vode
S njimi da poplavi
Vragove slobode.

V.

Bělgrade! Bělgrade!
Ti stolico puka,
Vèrh kog sablju dèrži
Trih vladarah ruka.

2
Ti studenče bistri
Na dunajskom kraju,
U kog se sve misli
Slavjanske lèvaju!

Robstvo ti je stèrto,
Al su lanci cèli,
Rod ti svadja mori,
Turčin ferman dèli.

Zaman ti knezovah
Zaman tašte slave,
Dok te od brata dèle
Osmanske tvèrdjave.]

VI.

Uno, kèrvna Uno!
Bratomorstva ždrělo, ⁴⁾
Nad kim se raduje
Koran i razpelo.

Ti zèrcalo jasno
Slavjanskog života,
Ti ilirskog roda
Diko i sramota!

Usahni dnóm tvojim!
Neka u njem gleda
Tužna Bosna vrělo
Věčnog svog nereda.

Neka tu uništi
Vir nesrěće svoje:
Měržnju radi vëre,
I domaće boje.

VII.

Oj more ilirsko! ⁵⁾
Blago Dalmatina,
Prě neg posta robom
Němca i Latina.

Ti korito čudno
Koje sav svět lovi,
Na kom se děliše
Carstva i světovi. ⁶⁾

Ti svim nosiš blago,
Ki ti se pomole,
Sažo Dalmatine
Věk ostavljaš gole.

Smiluj se tvim sinom,
Daj im darak mali,
Ono, što su njima
Tudjinci ukrali.

VIII.

Triglave! Triglave!
Čuvaru jezera,
Kérst odkuda slavske
Bogove protěra. ⁷⁾

Ti si vidio bunu
Epula ⁸⁾ Batona, ⁹⁾
Vidio pasti Metul ¹⁰⁾
Slavio si Samona. ¹¹⁾

Gledao si seljana,
Kom na stolcu svomu
Klanjahu se knezi
U koruskom domu. ¹²⁾

Sada tužan gledaš
Poněmčena polja, —
Vrati starče dětci
Vřemena tvá bolja.

IX.

Gore, mile gore!
Ej hěrvatske gore!
Gdě slobodi staroj
I sad vile dvore.

Vi ste tajne zibke
Mnoge krěpke misli
Koje se odzvaše
Na Sajni i Visli.

Vi ste čuvarice
Mnogieh gradova',
Gděno slomi glavu
Holost dušmanova.

Troje zlo al jošte
Srěću od vas těra,
Zlo hěrvatsko staro:
Lěnost, jal, nevěra.

X.

Dunave! Dunave!
Otče slavskieh rěkah, ¹³⁾
Sjajni spomeniče
Davnih boljih vėkah.

Grobe ti i brode
Barbarskieh četa',
Kojih rod još čeka
Slavjanska osveta.

Razlij tvoju dětcu
Po širokom podu,
Kog oteše vrazi
Slavjanskom narodu.

Pa ih nosi natrag,
Gdě ih pakó rodi,
Odkud su doněli
Směrt slavskoj slobodi.

XI.

10 a. { Polja, ravna polja!
Srěm-banatska polja,]
Gdě obilno sipa
Hlěb nebeska volja.

Vi ste kěrv sisala
Mnogoga Aziata,
Kad je htěo gazit
Kěrstjanskog vam brata.

A sad vam se gazi
Čest vašega čeda,
Kad pred divjim skotom
On Magjarskim preda.

10 b. Probudite vaše
Pavle i Lazare, ¹⁴⁾
Pa će oni šakom
Pokorit Magjare.]

XII.

Krivane! krivane!

Ti sërce Slavjanah, } 4a

Kamo strële nosi

Bura sa svieh stranah.

Ti sve bóli ćutiš

Nesrětnog naroda, } 4b

Koje njemu Němac

I brat Madjar poda. ¹⁵⁾

Al još oko tebe

Zdrav duh uvěk pěrši,

Kog stolětna muka

Nemože da skěrši.

Oružaj svog sina!

Sad je tomu vrime, } 4c

Věk ga u boj zove,

Slavjanstvo je š njime.

XIII.

Běla goro běla!

Goro ti prokleta,

Gdě se Němcem klanja

Slavjan dvě sto lěta'. ¹⁶⁾

Ti nevrědna majko

Husova pepela,

Ti Žižkova duha

Ubojice směla.

Stopi se s Blanjikom,

Pa se š njime směrvi,

Nek se iz vas rode

Dětca česke kěrvi.

Nek se š njimi vrati

Českoj danak stari,

Kada š njom vladahu

Čeh i Otokari.

XIV.

Zemljo, tužna zemljo
Odre, Labe, Sale!
Gdě su grozne žertve
Slavske kèrvi pale.

Strašna uspomeno
Mèrtvog Slavjanina,
S razvalinom Retre,
Arkone, Volina. ¹⁷⁾

Zemljo! daj obrodi
Hranom otrovanom,
Kuju podmetnuše
Němci tu Slavjanom.

Nek ju sad i Němci
Malko pokušaju,
Neka se priuče
Slavjanskomu vaju.

XV.

Krakove! Krakove!
Ti baštino Kraka,
Ti slobode Poljske
I zibka i raka. ¹⁸⁾

Ti susěde tužni
Humka*) Košćiuškova,
Kog zahvalni narod
Suzami okova.

Otvori o grade
Grobne tvé pećine,
Neka tu saberu
Otcu svoje sine.

Nek ih tu nauče
Ljubit Poljsku drugu,
U širjem, slobodnom
Slavjanah okrugu.

*(Humak t. j. brěžuljak, (Grabhügel.)

XVI.

Moskvo, slavna Moskvo!
Sveta ti carice!
Kojoj nov grad Petrov
Nepotamni lice.

Ti si divno stèrila
Čude i Tatare,
Sačuvala věru,
Običaje stare.

Sažgala si sobom
Nesrěću svog roda,
Kojno kod Poltave
Strah svem světu podà.

Rusia na te gleda,
Slavjanstvo te čeka,
Da nam svima budeš
Nove dobe jeka.

II.

VIII.

Osmani! Osmani!
Vi zmajevi ljuti,
Nije li vas moro
Slavjan podignuti?

Nisu li Slavjani
Bili Janičari,
I veziri vaši
Pokraj carah cari?

Strah biaše oni
Kèrsta i pogana,
Vèrgnuvši pó svèta
Pod noge Sultana? 30)

Lèpe zato od vas
Primiše darove:
Čalmu, koran, kolac,
Divjač i okove.

IX.

Evropo, Evropo!
Gdè prosvèta cvati,
I ti Azio divna
Svih naukah mati.

Znate li vi, što je
Vaša tvèrdja živa?
Što vaš jug i sèver
Davno sjedinjiva?

Slavjanski je narod
Véz vaš i tvèrdjava,
Kojno vama vèrno
Dvori zabadava.

On se vama tuži,
Moli, jadikuje,
Ali nitko od vas
Neće da ga čuje.

X.

Oblaci! Oblaci!
 Vi nebesko vélo,
 Vi uzdasi zemni,
 Vi slobode sèlo,

Med vami se orli
 U svom kolu viju,
 Pod vašom obranom
 Zrak slobode piju.

A Slavjane tužne
 Duboko pod vama
 Podjedno pritišće
 Raznog robstva tama.

Šaljite vi orle
 Dole k Slavjaninú,
 Da ga ti nauče
 Letět u visinu.

XI.

Nebesa! Nebesa!
 Gděno bozi sěde,
 Gdě se nepoznadu
 Krivnje niti běde.

Vi glědate mirno
 Stotinu věkovah,
 Tuge i progone
 Slavjanskih sinovah.

Uzděrmajte zemljom,
 Nek se sve razvali,
 Pa tad sveti grom vaš
 Slavjane razpali.

Neka š njime kazne
 Zemni porod krivi,
 Kom ni to nij' pravo:
 Što još Slavjan živi.

XII.

Slavjani! Slavjani!
Vi narodah sluge!
Vi čuvari carstvah!
A drugovi tuge.

Tudji vi kmetovi!
Tudji vi vojaci!
Gdě su vaša polja?
Gdě vaši barjaci?

Nigdě ništa svoga,
Od nikog ljubavi,
Svi vas puci mërze,
Svak vas pod se spravi.

Na noge se dižite!
Mač u ruke sada!
Tudjinstvo nek padne,
Slavjanstvo da vlada.!

HISTORICKE PRIMĚTBE.